

Ref 39

I ett mål om tillämpning av resegarantilagen har det ansetts att en idrottsturnering inte utgör en turisttjänst enligt paketreselagen som tillhandahålls deltagarna i turneringen.

3 § och 4 § första stycket resegarantilagen (2018:1218), 1 kap. 2 § 4 och 3 § första stycket paketreselagen (2018:1217)

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade 18 september 2023 följande dom (mål nr 6588-21).

Bakgrund

1. Den som är arrangör av en paketresa är skyldig att se till att resan omfattas av en resegaranti. Resegarantin ska säkerställa att de betalningar som görs för paketresan betalas tillbaka till resenären i den utsträckning som paketreseavtalet inte fullgörs till följd av arrangörens insolvens.

2. För att det ska vara fråga om en paketresa ska resan innehålla minst två olika resetjänster. En resetjänst kan vara en passagerartransport, inkvartering, uthyrning av vissa fordon eller en turisttjänst. Det här målet handlar om vad som kan utgöra en turisttjänst.

3. Sävehof IK anordnar årligen Partille Cup, som är en handbollsturnering för ungdomar. Inför 2021 års turnering beslutade Kammarkollegiet att föreningen måste ordna med resegaranti för arrangemanget. Arrangemanget bedömdes vara en paketresa som bestod av två resetjänster. Den ena resetjänsten utgjordes av den inkvartering som föreningen skulle tillhandahålla deltagarna. Den andra resetjänsten utgjordes av själva handbollsturneringen, som bedömdes vara en turisttjänst.

4. Föreningen överklagade beslutet att ordna med resegaranti, först till Förvaltningsrätten i Stockholm och sedan vidare till Kammarkollegiet i Stockholm. Domstolarna bedömde att handbollsturneringen var en turisttjänst och avslog överklagandena.

Yrkanden m.m.

5. *Sävehof IK* yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska besluta att föreningen inte ska vara skyldig att ordna med resegaranti för Partille Cup eftersom handbollsturneringen inte är en turisttjänst.

6. *Kammarkollegiet* anser att överklagandet ska avslås.

Skälen för avgörandet

Frågan i målet

7. Prövningstillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen får enligt 36 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291) begränsas till att gälla en viss fråga i målet, vars prövning är av vikt för ledning av rätts-tillämpningen (prejudikatfråga).

8. Högsta förvaltningsdomstolen har meddelat prövningstillstånd såvitt avser frågan om en idrottsturnering kan anses utgöra en turisttjänst enligt 1 kap. 2 § 4 paketreselagen (2018:1217) som tillhandahålls deltagarna i turneringen.

9. Frågan om meddelande av prövningstillstånd rörande målet i övrigt har förklarats vilande.

Rättslig reglering m.m.

10. Enligt 4 § första stycket resegarantilagen (2018:1218) är den som är arrangör av en paketresa skyldig att se till att paketresan omfattas av en resegaranti som är godkänd enligt lagen. I 3 § anges att definitionerna i paketreselagen av bl.a. paketresa och resetjänst har samma innebörd i resegarantilagen.

11. En paketresa är enligt 1 kap. 3 § första stycket paketreselagen en kombination av minst två olika typer av resetjänster som avser samma resa.

12. Med resetjänst avses enligt 1 kap. 2 § paketreselagen passagerartransport (1), inkvartering som inte utgör en integrerad del av en passagerartransport och som inte är för bostadsändamål (2), uthyrning av en bil eller av en motorcykel som kräver körkort med behörigheten A (3), och en turisttjänst som inte utgör en integrerad del av en annan resetjänst (4).

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

13. De aktuella bestämmelserna i paketreselagen genomför delar av direktiv (EU) 2015/2302 om paketresor och sammanlänkade researrangemang. Paketresedirektivet är ett fullharmoniseringsdirektiv vilket innebär att medlemsstaterna inte får behålla eller införa bestämmelser som avviker från direktivet.

14. I skäl 18 i ingressen till direktivet anges som exempel på turisttjänster ”inträden till konserter, idrottsevenemang, utfärder eller evenemangsparker, guidade turer, skidpass och uthyrning av sportutrustning såsom skidutrustning, eller spabehandlingar”. Denna uppräkningslista måste förstås på så sätt att såvitt gäller idrottsevenemang avses inträden till sådana evenemang, dvs. att resenärens ges möjlighet att ta del av ett idrottsevenemang som

åskådare (jfr även motsvarande uppräknings i förarbetena till paketreselagen, prop. 2017/18:225 s. 104).

15. Att i stället för att vara åskådare delta i en idrottsturnering, vilket det handlar om i det nu aktuella fallet, skiljer sig tydligt från de exempel på turisttjänster som ges i paketresedirektivet. Avsikten kan således inte ha varit att deltagande i en idrottsturnering ska omfattas av begreppet turisttjänst i direktivet.

16. Med hänvisning till det anförda finner Högsta förvaltningsdomstolen att den prejudikatfråga som domstolen har meddelat prövningstillstånd i ska besvaras så att en idrottsturnering inte utgör en turisttjänst enligt 1 kap. 2 § 4 paketreselagen som tillhandahålls deltagarna i turneringen.

17. Kammarkollegiets beslut om resegaranti avser en handbollsturnering som skulle ha anordnats sommaren 2021 men som ställdes in på grund av covid-19-pandemin. Beslutet är således inte längre aktuellt och det finns därför inte skäl att meddela prövningstillstånd i övriga delar av målet.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att en idrottsturnering inte utgör en turisttjänst enligt 1 kap. 2 § 4 paketreselagen som tillhandahålls deltagarna i turneringen.

Högsta förvaltningsdomstolen meddelar inte prövningstillstånd i målet i övrigt och kammarrättens avgörande står därmed fast.

I avgörandet deltog justitieråden *Jäderblom*, *Ståhl*, *Classon*, *Anderson* och *Medin*. Föredragande var justitiesekreteraren Max Uhmeier.

[Förvaltningsrättens och kammarrättens domskäl återges endast i de delar som avser frågan om deltagandet i handbollsturneringen utgör en turisttjänst.]

Förvaltningsrätten i Stockholm (2021-04-12, ordförande Hellström):

Förvaltningsrätten finner att den inkvartering som Sävehof erbjuder i samband med handbollscupen utgör en resetjänst. För att det arrangemang som Sävehof anordnar ska anses vara en paketresa krävs att deltagande i handbollscupen utgör en turisttjänst i paketreselagens mening.

Begreppet turisttjänst definieras varken i paketreselagen eller i resegarantilagen. Flera exempel på vad som kan anses vara en turisttjänst anges dock i förarbetena. Förvaltningsrätten konstaterar att några av dessa exempel innehåller inslag av deltagande i sport- och hälsoaktiviteter, t.ex.

köp av liftkort och uthyrning av sportutrustning. Av praxis framgår också att deltagande i ett seglarläger faller inom begreppet turisttjänst (HFD 2015 ref. 2). Förvaltningsrätten bedömer att deltagande i handbollscupen, utöver tävlingar i handboll, erbjuder goda möjligheter för barn och ungdomar från olika delar av Sverige och världen att under sin sommarledighet träffas och umgås med varandra. Därtill kan antas att det, med hänsyn till arrangemangets storlek, erbjuds olika kringevenemang för deltagarna. Förvaltningsrätten anser därför sammantaget att deltagande i handbollscupen innehåller ett inte obetydligt inslag av nöje och rekreation. Mot den bakgrunden och den restriktiva hållning som ska intas då tjänster undantas från paketreselagen anser förvaltningsrätten att deltagandet i handbollscupen ska anses vara en turisttjänst och därmed en resetjänst i paketreselagens mening.

[text här utelämnad]

Mot denna bakgrund finner förvaltningsrätten, i likhet med Kammarkollegiet, att Sävahof är skyldig att se till att paketresan omfattas av en resegaranti som är godkänd enligt resegarantilagen. Det har inte kommit fram skäl att ifrågasätta beräkningen av resegarantins storlek. Överklagandet ska därför avslås.

– Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Kammarrätten i Stockholm (2021-10-21, Dahlman, Hammarström och Holtström):

Det överklagade beslutet avser resegaranti för den handbollsturnering som Sävahof IK planerade att arrangera den 5–10 juli 2021. Datumerna har passerats och turneringen fick även ställas in på grund av spridningen av covid-19. Kammarrätten anser att Sävahof IK trots det har ett befogat intresse av att få frågan om resegaranti prövad.

Enligt resegarantilagen är en arrangör av en paketresa skyldig att se till att paketresan omfattas av en resegaranti. Med paketresa avses enligt paketreselagen (2018:1217) en kombination av minst två olika typer av resetjänster som avser samma resa. Om en av resetjänsterna är en turisttjänst krävs att denna tjänst utgör en betydande del av värdet på, eller på något annat sätt ett väsentligt inslag i, kombinationen av tjänster.

Vid bedömningen av om Sävahof IK arrangerar en paketresa anser kammarrätten inledningsvis att den inkvartering som föreningen tillhandahåller deltagarna är en resetjänst.

När det därefter gäller frågan om föreningen också tillhandahåller deltagarna någon annan resetjänst är det endast resetjänsten turisttjänst som kan komma ifråga. Begreppet turisttjänst definieras varken i resegarantilagen eller paketreselagen. Inte heller finns det någon definition i det direktiv som föregick paketreselagen. Som förvaltningsrätten konstaterat finns det däremot olika exempel på turisttjänster i förarbetena till paketreselagen. Två av de exempel som tas upp, tillhandahållande av liftkort och uthyrning av sportutrustning, gäller utövande av sport.

Högsta förvaltningsdomstolen har också i sitt avgörande HFD 2015 ref. 2 ansett att en arrangör av ett seglarläger har tillhandahållit en turisttjänst. I lägervistelsen ingick inte bara segling utan även andra aktiviteter såsom bad, tävlingar, idrott, kanotpaddling och vattenskidor. Domstolen uttalar att lagstiftningens syfte bl.a. är att ge resenärer ett

visst grundskydd och att det därför är påkallat med en restriktiv bedömning vid prövningen av om ett visst arrangemang ska undantas från lagens tillämpningsområde.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande gällde en tidigare paketreselag, lagen (1992:1672) om paketresor. Ingenting talar dock för att begreppet turisttjänst i nu gällande paketreselag skulle ha en annan innebörd än begreppet i den tidigare lagen. Domstolens uttalande om att det är påkallat med en restriktiv bedömning måste också fortfarande vara relevant.

Av utredningen i nu aktuellt mål framgår att huvudsyftet med handbollsturneringen är att tillhandahålla deltagarna en möjlighet att utöva sport. Något stöd för att ett sådant huvudsyfte skulle utesluta att det ändå är fråga om en turisttjänst finns varken i förarbeten eller praxis. Tvärtom framgår det av de ovan nämnda uttalandena att deltagande i sportaktiviteter kan vara en turisttjänst. I detta fall får det också anses klart att deltagarna i turneringen inte bara tillhandahålls en möjlighet att få utöva sport utan även en möjlighet att få delta i olika kringarrangemang och att få umgås med handbollsspelare från hela världen. Mot denna bakgrund och med beaktande av att en restriktiv bedömning är påkallad, instämmer kammarrätten i förvaltningsrättens bedömning att Sävehof IK tillhandahåller en turisttjänst. Att sportaktiviteter och olika kringarrangemang kan ha positiva hälsoeffekter för deltagarna innebär inte att tjänsten i stället ska ses som en hälsotjänst.

[text här utelämnad]

Sävehof IK är alltså skyldig att se till att paketresan omfattas av en resegaranti enligt resegarantilagen. Överklagandet ska därför avslås.

– Kammarrätten avslår överklagandet.